

Provincial
PALMA

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA   SETMANARI MALLORQUI   Redacció Administració
ANV VI : NÚM. 122   Inca, 1 d'Agost de 1925   Murta, 5. - Inca

MAL DE CAP

Es bastant freqüent pendra tota clase de mal de cap com a migranya, o de considerar-lo com una molestia pròpia dels individus perjudicats dels nirvis.

Generalment no es pensa que el mal de cap pot ésser a voltes, un avís d'afecció que comença, o de que algun organ treballi en males condicions. En direm quelcom.

Els individus que llurs treballs requereixen tenir la vista fixa, miren aprop durant temps seguit, no es estrany que després d'una estona de treballar es queixin de mal de cap. Basta que descansin per a que el mal de cap desapareixi. Això indica cansanci de l'aparell visual, escursetat de vista per fatiga, que deu ésser compensada pels cristalls i com més aviat millor, car en qüestions dels ulls lo que es pert no's costuma recuperar.

En la mainada i adolescents que tenen afició i bones disposicions pel estudi essent profitades pels profesors i estimades pels pares llurs, si es dolen sovin del cap, ens indicarà, que aquells cervells treballen més de lo que poden. De no fells-hi suspendre temporalment els estudis, els hi vindria un agotament greu, fent-los individus completament ineptes pel dia de demà.

En els pacients anèmics, ja sia per manca de sang o per deficiències en sa composició, que's presenten esgrogueïts, sense color natural als llavis, ni en les genives i forro de parpelles, que únicament es troben be quant estàn ajeguts, i en cambi si estàn drets o transiten es queixen de mal de cap, aquest signe serà el crit d'alerta de la seva dolència.

L'individu pletòric (que té massa sang) i el de

congestió cerebral (del que's diu: les sangs li han pujat al cap) es queixa de mal de cap com l'anèmic, emprò al posar-se ajeguts al revés d'aquest, al pletòric i al congestionat, se'ls-h agreuja el dolor. A més tenen la cara vermella, vermelló que els-hi agafa inclós la pell del cap, els llavis són foscs i els ulls com injectats de sang. En dits individus amb els banys de peus d'aigua calenta amb mostassa, una bona purga, dieta, i draps xops d'aigua fresca amb vinagre al cap és com hi troben consol i alivi.

Hi han epilèptics que duràn el dia no han tingut cap atac d'una llarga temporada i se'ls creu aliviats. A voltes aquests pacients es dolen del cap al matí al aixecar se del llit. Aquest mal de cap ha de fer sospitar si durant la nit tenen els atacs, passant desapercebuts.

No vui parlar del mal de cap dels estats febrils, ni del que pravé de l'aparell digestiu (restrenyiment dispepsies, ni del que sofreixen els diabètics, albuminúries, en general, els que no tenen la sang prou derada ni tampoc del mal de cap del comensament de les meningitis, tumor cerebral i tant sols faré notar quant contraproduent resulta la costum de pendre una pastilleta o sello dels que estàn més en boga i que amb tanta facilitat es poden adquirir, sense esbrinar després la causa que motivà el dolor.

Dels casos que hem explorat es indiscutible que amb pastillas i sellos es pot aliviar el mal, emprò la causa que el provoca subsistirà igual. Molt cops quant aquests pacients acudeixen al metge—ja desenganyats de les pastilles—han perdut un temps preciós.

DR. PERES CASAÑAS.

L'ESTIU

Al temps de cantarelles
de pler som arribats,
al temps de tasques belles
i de jochs animats

Delitosa i tranquila
a de vora el portal
la vella fila, filla,
a l'ombra del parral.

Rega la jovencella
a la posta de sòl
la mòta qui poncella
dins ayrós cossiòl.

Els minyons, sens escola,
cassen tendres aucells,
la nina camperola
els papellons més bells.

Els segadors la dalla
amb força van brandant;
xalesta jovenalla
les garbes va lligant.

A l'ombra fan la sesta
quant la calò ès ardent;
tenint al braç llur testa
descansen dolçament.

Van les espigoleres
pel rostoy rondinant
i tonades lleugeres
amb vèu d'òr van cantant.

Gloses a demunt l'era
canta lo pareller,
l'embat duu polseguera,
de blat s'ompl el graner.

Gentils aus encollades
penjen sos aymats nius
al fons de les brancades
dels cimats més altius.

Tot remenant les ales
esmeltades pel sol,

aixequen les cigales
esquerdat cantussol.

Quant s'enfila la lluna
a pler juguen els nins
i quant ja veu ninguna
se sent, canten els grins.

Per mi la pagesia
n'es flor d'encantament,
n'es flor de poesia
qui ales dô al pensament.

Allà hi xucl ambrosia
i sana flayre odor,
i esquisida dolsor
hi sent l'ànima mia.

JAUME GELABERT.

Inca, Joriol 1925.

LLIBRE D'AMIC I AMAT DEL BEAT RAMÓN LULL

(Versió al llenguatge vivent).

31 Digué l'Amic: m'atormenten els secrets de mon Amat. quand les meves obres no los revelen, car la meva boca los té secrets i no los descubreix a les gents.

32 Les condicions de l'amor són que l'Amic sia sofrit, pacient, humil, temorós, diligent, confiat i que s'aventuri a grans perills per honrar a son Amat. I les condicions de son Amat són que ès vertader, lliberal, piadós, just per a son Amic.

33 Cercava l'Amic devoció en les montanyes i planures per veure si era servit l'Amat; i trobà refredament en cadascún d'aquests llocs. I per això cavà la terra i esguardà si en el fons trobaria el compliments més que en la terra, on hi ha defalliment de devoció.

34 Diguès, auccell qui cantes d'amor. El meu Amat ¿per que 'm tormenta amb l'amor, essent així que m'ha pres per son servent?—Respongué l'auccell: Si no sostenies treballs per l'amor, ¿amb què estimaríes ton Amat?

35 Consirós anava l'Amic en les carreres de son Amat, i ensopegà i caigué entre espines, les

quals li foren semblants a roses i flors i com a lilit d'amors.

36 Demanaren a l'amic si canviaria per un altre son Amat. Respongué i va dir:—¿I quin altre és millor, més noble, que 'l sobirà Be, eternal, infinit en grandesa, poder, sabiduria amor i perfecció?

37 Cantava i plorava l'Amic cants de son Amat, i deia que més pronta i viva cosa és l'amor al cor de l'amador que'l llamp en el resplandor, que'l tro a l'oïment, i més viva és l'aigua en el plor que en les ones de la mar, i més aprop és el sospir de l'amor que la blancor a la neu.

38 Demanaren a l'Amic, ¿Perque era son Amat gloriós?—Respongué: Perque son cor és glòria.—Dient-li: ¿Per que era poderós?—va dir: Per que son cor és poder.—¿I perque és sabi?—Perque son cor és sabiduria.—¿I per que és amable?—Per que son cor és amor.

39 Se aixecà ben dematí l'Amic, i anava cercant son Amat, i encontrà gents que anaven de camí i les demanà si havien vist son Amat. I li respongueren dient quand fonc l'hora aquella que son Amat estava ausent a sos ulls mentals? Respongué l'Amic: Després que jo vegí mon Amat en mos pensaments no estigué més ausent a mos ulls corporals, per que totes les coses visibles me representen mon Amat.

40 Amb ulls de pensaments, llàgrimes, sospirs i plors mirava l'Amic a son Amat; i amb ulls de gràcia, justícia, pietat, misericòrdia i lliberalitat l'Amat remirava a son Amic. I l'aucell cantava la plaenta vissió d'aquest esguardament.

Cronica d'Inca

Dia 26.—El senyor Rector, en la Parròquia, fa un repartiment de premis als infants que durant l'any han assistit a l'ensenyança de lo Doctrina. Regala llibres, robes i altres objectes.

—El tim de el «Constància» torna jugar amb el «Manacor» en el camp deportista manacorí.

Són dos equips ben iguals de forces,

que les se donen fort ferm, així és que'ls seus trionfs d'un sobre l'altre no són francs i son causa de raons i discursions per ambdues parts. Quand jugaren a Petra se deia que l'Arbitre estava venut als manacorins, i ara a Manacor, que estava venut als inquers.

Se diu que alguns corresponsals manacorins les cròniques que han fetes en la premsa són tendencioses.

Que hi haja pau entre els prínceps cristians!

Dia 29.—Ben dematí ja se coneix que som el dissapte dels Sants Patrons. Pels carrers i plaça major i ses encontrades hi ha molt de truíe per enllestir teringues d'arcades que vesteixen de murta, d'on pengen moltitut de peres elèctriques. An el de la plaça de l'Esglèsia hi ha les imatges dels Patrons i un gran escut d'Inca.

En la sortida dels *cabezudos* caperrots o caperruts, lo que li vulga dir el lector, que això no és fruita nostra, se inicien les festes

Horabaixenc al repicar les campanes per completes surt la música «Rotjer» animant nostros carrers en ses alegres marxas de convidament.

A la Parròquia s'han cantades matines i laudes i van a comensar les completes amb l'assistencia de l'Ajuntament i la Revella.

A la sortida, al sò de les xeremies enranga el ball, dirigit pel nostro indispensable *Agustinet*, en Planas.

Hi ha força d'alimares i la banda del Retgiment i la «Rotger» toquen en sos respectius palcos. Per tot compareix gent a batxets.

Dia 30.—A les nou i busques es fa pels carrers de la ciutat la processó de les Reliquies dels Sants Patrons, Abdon i Sennen. La presideixen les autoritats: el Batle, don Miquel Pujadas; el Coronell, don Satori García; i el Delegat, don Cosme Parpal, amb nutrida representació de retgidors.

La festetjen en les seves tocades les bandes del Retgiment d'Inca.

Totduna, ha sortit l'ofici, essent el celebrant l'Arciprest, mossèn Francesc Rayó, cantant-se l'Evangeli pel jove Diaca don Josep Riusech i l'Epístola per mossèn Bernat Ramis, vicari de Santa Maria.

Ha fet el panerigic de les virtuts dels Sants, Mn. Joan Coli, Vicari de Vilafranca, referint-nos una llarga història de son patronatge i obreria, que data del segle catorze.

«L'Harpa d'Inca» cantà la partidura de Mn. Bernat Salas amb el credo de Cicognani.

A la Sala hi hagué refresc.

An el bater del sol de migdia se feren les tradicionals corregudes an el Cos.

El capvespre tengué lloc un partit de futbol entre els equips «Constància» i «Manacor». Per aquesta encontrada hi havia cert recel per lo esdevengut el diumenge abans a Manacor, que espergí ben aviat els aplaudiments en que foren rebuts els futbolistes manacorins pel públic inquer.

El partit es verificà baix la presidència del Batle Sr Pujadas, i la Junta de la Constància amb l'Ajuntament.

Les jugades foren bastant interessants en els dos equips, fent un goal el «Manacor» i dos el «Constància». aguantant aquest, la copa del Ajuntament, entre l'avolot del vencedor.

A les deu del vespre a la plaça d'Orient se amollaren moltitud de focs d'artifici i les músiques tocaren en el paseig esplendidament il·luminat.

Dia 31.—Se fa la festa escolar. A les quatre i mitja del capvespre es reuneixen a davant la casa consistorial les escoles nacionals que regenten els mestres don Arnau Mir, don Pere J. Fornés, Sor Juliana Mesquida, i donya Andrevà Juan; i els col·legis particulars del Beat Ramon Lull, dels Pares Franciscans; del Sagrat Cor, dels germans de les escoles cristianes; i els de nines que dirigeixen les religioses Paüles i Franciscanes.

Comensà l'acte amb el cant de l'Himne a la Bandera per totes les escoles, acom-

panyats de la banda del Regiment.

Seguidament, s'emprengué la marxa, en ordenada processó infantil, que se dirigí pel carrer Major a la parròquia, per desfilat per davant les Sagrades Reliquies dels dels Sants Patrons i seguí cap a la plaça de braus.

Al davant hi anava la música tocant, i tancava la manifestació escolar la presidència de les autoritats, composta dels senyors Batle, Rector, Delegat, Superior de Franciscans, bastants de sacerdots, retgadors i altres persones.

Quand el seguici entrava a la plaça, aquesta, ja estava plena de gent de gom en gom Les autoritats prengueren lloc a un extrat aixecat aposta.

Els escolars són obsequiats amb clàssiques eses inquieres, de pasta riquíssima, mentres la música toca belles notes sobre la alegria dels infants.

Se canta l'«Himne Mallorquí» per les escoles amb la música, baix la batuta del Mestre Albertí.

Amb la direcció de don Llorenç M. Durán els escolars fan exercicis de la Cartilla de gimnàsia premilitar del Directori.

I seguiren, baix la direcció del Mestre de Binisalem don Ramón Morey, exercicis rítmics de canvis de compàs, i de temps, i un trí de Beethoven adoptat a la rítmica, que feren la delícia del públic per les seves filigranes i graciositat.

Però el numero més bo i brillant fonc la cançó en gestos d'En Jacques—Dalcroze, titulat «Els petits gnoms» Les nines que l'etzecutaven estaven fetes unes petites artistes.

Acabà tant esplèndida festa amb el cant «Al Ahorro».

Un bon periòdic és una missió perpètua a una Parròquia.—Lleó XIII.
